

Jónás Jancsi

1965. ápr. 10.

SZABADSÁG

DOLGOK ÉS EMBEREK

Jónás Jancsi cigány volt, valamikor József főherceg udvari primása volt. Nyáron pedig Abbáziában muzsikált az egyik teraszon, igen szép sikerrel. Később az Egyesült Államokba került, ahol eleinte szintén elegáns helyeken játszott, csak később került a nem jól kereső emberek közé.

Linek István

A régi dicsőségből nem maradt neki semmi más, csak egy arany gyűrű, amire büszkén szokott ránézni. A clevelandi nyugati oldalon volt egy kis bárja, amit a keresetéből meg tudott menteni. Itt tanítással foglalkozott és igen sok tanítvánnyal dicsekedhetett.

Szegény Jancsinak egyetlen nagy vágya volt egész életében. Szeretett volna zeneszerző lenni. Ha nem több, legalább olyan, aki egy pár jó magyar nótát ír...

Egyet írt is:

Ha megkondul a kisharag ímára,
minden este sóhajtozok utána.
Sír a szívem, sír a lelkem,
az hagyott el, kit szerettem...

A szöveget egy vakáción lévő pesti újságíró írta Abbáziában azon a teraszon, ahol Jancsi muzsikált. A primás megkérte, hogy írjon neki egy szöveget, amit a kolléga azonnal meg is tett. Ki-

huzott egy ceruzát a zsebéből és a papírszalvétá-
ra ráírta a szöveget.

A nótának szép sikere volt, Jancsi sokat mu-
zsikálta és más primások is. Azonban, amit ő
szeretett volna, hogy egy hatalmas zenekar ját-
sza el nagy közönség előtt, sohase következett
be. Ezt azonban Jancsi magába temette, sohase
beszélt róla. Csak én, aki jól ismertem, tudtam,
hogy mennyire fáj neki.

Bánatát és elkeseredését a tanításba fojtot-
ta. Nála láttam egyszer egy jelenetet, amely drá-
mailag képviselte nemcsak a szereplőket, hanem
a sajtáságos körülményeket is, amelyek mint hát-
tér, álltak az esemény mögött.

Tanítványai között volt egy kis kopott, na-
gyon szegény magyar gyermek. Jancsi felszólí-
tására a gyerek a sok közül kihuzott egy öreg,
poros kottát, egy nagy francia zeneszerző művét,
amit első látásra fökéletesen adott elő. Bevallot-
tam akkor, hogy ilyet még nem láttam. Jancsi
felajánlotta a gyerek apjának, hogy ingyen tanít-
ja a gyereket. A gyerek olyan hihetetlenül tehet-
séges, hogy feltétlenül taníttatni kell. Az ember
nem fogadta el az ajánlatot. Azt mondta:

"Még így sem lehet ezt csinálni, Mr. Jónás.
A gyerek inkább csak menjen ujságot árulni, mint
a hegedűn nyikorogni."

A gyerekekben azonban több akaratereő volt,
mint az apjában, és megfeszített akarrattal és sok
lemondással tovább tanult. Attól fogva nem Jónás
Jancsitól, hanem a kitünő hegedűművész Bog-

Irta: LINEK ISTVÁN

nár Árpádtól. Most már évek óta a világ egyik legjobb szimfónikus zenekarának, a Philadelphia Orchestrának tagja, mint első hegedős. Ide a zenekar magyar karmestere, Ormándi Jenő vette fel.

Jónás Jancsi nagyon sajnálta a fiú elvesztését, de az a körülmény, hogy a gyerek nagy karriert futott be, megnyugtatta.

Szegény Jancsit ilyen kellemetlen dolgok érték itt Amerikában, de hőiesen és nagy elszánt-sággal küzdött tovább. Játszott itt, játszott ott, mindenhol, ahol eszébe jutott az embereknek neve és multja. Ő maga világéletében szerény és visszavonult volt. Se a multjával nem dísekedett, se a jelene miatt nem panaszkodott. Odaállt a rongyos kis banda elé és huzta az iszogató embereknek egyik nótát a másik után. Mindent játszott, csak egyet nem, hogy "Minek is van szerelem a világon."

A nóta azonban mégis elérte azt a magas pontot, amit megérdemelt. Igaz, hogy Jancsi már nem hallotta.

Egy nap hirtelen meghalt. A temetésére az egész országból összegyűltek a cigányok, akik nagyon tudják gyászolni azt, akit maguk közül kiválnak tartanak. Mikor kihozták a koporsót a halottas házból, 100 hegedűn zendült fel a dal, amit Jónás Jancsi valamikor irt, de sose hallott: "Minek is van szerelem a világon?"

Igy Jancsi mégis elérte, hogy a nótáját egy nagy zenekar játszotta egy nagy közönségnek.

